

L'ACTUALITAT INTERNACIONAL

Amenaces per tots costats

Tots els homes que compten alguna cosa en el moviment de la política internacional, parlen de pau i afirmen que mantenir i consolidar aquesta és la seva única aspiració.

sovètic encara no ha estat ratificat pel Parlament francès. Mentrestant, Berlín ha reprès amb París la política de les finasseries de Stresemann, que és dubtós que reixi; a França s'ha sospesat molt el pacte franco-rus abans de concloure'l, i si l'experiència ha de servir d'alguna cosa, tothom sap que de la política del Reich, sigui quin sigui el govern, més val no refiar-se'n massa.

des cendres que d'un moment a l'altre podrien provocar un incendi molt més gran que el que durà de 1914 a 1918.

Per a parlar del que passa més a prop, direm que la calma que semblava haver tornat al Mediterrani és més aparent que no pas real. Les sancions, que segons l'article 16 del Pacte de la S. de les N. havien d'entrar en vigor el dia 18, han produït a Itàlia un perillós estat d'excitació.

manya — eventual i tot, a expenses de Rússia — no es concilia amb els interessos francesos ni amb els d'altres nacions continentals. Es per a impedir aquest engrandiment que s'evita l'anexió d'Àustria pel Reich, per exemple.

Es probable, doncs, que França no farà altra cosa que rebutjar les proposicions alemanyes.

Mentrestant, Memel pot donar ocasió a algun incident del qual s'aprofitarien els alemanys. Les eleccions que tingueren lloc el 29 de setembre, de les quals s'ocupà la premsa de tot el món, donaren per resultat la victòria de la llista dita de Memel, composta en la seva majoria d'alemanys.

En comptes d'això, el governador lituà de Memel ha encarregat la formació del Directori a un lituà, Barchets, que pertany al grup derrotat en les eleccions, i per tant no pot tenir l'aprovació de la majoria de la Dieta. Ja en 1932 el Tribunal de La Haia hagué d'anullar un fet semblant, considerant-lo il·legal.

La premsa alemanya usa un llenguatge amenaçador envers el petit país veí, i la cosa esdevindria perillosa si les nacions que garanteixen l'estatut de Memel — França, Anglaterra i Itàlia — no intervingen per a fer complir la llei.

Però si pel que fa a Memel la Wilhelmstrasse juga la bona carta, no pot dir-se el mateix de les maniobres ocultes que realitza a Polònia a fi de fer més tívants les relacions d'aquesta amb Txecoslovàquia. Un agreujament de les divergències entre ambdós països potser formi part dels plans del Reich si fracassen les negociacions de von Ribbentrop a París.

I no solament a Europa hi ha perills per a la pau. De l'Extrem Orient també arriben notícies poc tranquil·litzadores.

El Japó vol estendre la seva influència en tot el territori xinès, i al mateix temps no amaga tampoc els seus propòsits hostils envers Rússia, no se sap fins a quin punt d'acord amb el Reich. Les polítiques de Tòquio i de Berlín pel que es refereix a la U. R. S. S. tenen el mateix objectiu, i per això una entesa entre ells és sempre possible.

Però el Japó ara se les heu també amb Anglaterra, la qual, malgrat les complicacions derivades del conflicte italo-etiop, no ha abandonat el pla d'assumir en les seves mans la reorganització financera de Xina. Aquest pla ha irritat el Japó, que no veu amb bons ulls la intervenció occidental en els afers de Xina. El Japó, ja impressionat pel fet que Xina hagi abandonat el patró argent per consell dels anglesos, veu ara que els nordamericans — segons Tòquio, d'acord amb Londres — han comprat tot l'argent xinès.

A Londres es pren la iniciativa d'una reforma monetària xinesa basada en un préstec internacional, però els japonesos s'hi oposen. El projecte d'aquests és aprofitar-se de la feblesa financera xinesa per a imposar una solidaritat econòmica-financera de Xina i Manxukuo amb el Japó.

L'atemptat de Nankin demostraria que els nacionalistes xinesos són contraris a qualsevulla intervenció estrangera. Tot d'una, el govern anuncia la preparació d'una reforma monetària. El financer anglès Leith Ross és a Nankin... Com acabarà això? Hi haurà acord entre Londres i Tòquio, o bé la divergència s'accentuarà encara?

Ens hem limitat a llançar una ràpida mirada, i arreu del món hi ha conflictes latents o actius. Podran ésser resolts tots?

TIGGIS

Mirant a fora

Un presagi

Tota l'Europa Central es preocupa per un fet que ara ja sembla poder donar-se per cert: la desherència de l'acta oficial en què l'emperador Carles, en 1918, renuncià als seus drets a la corona.

En els medis diplomàtics vienesos es diu que aquest document s'hauria cremat el 15 de juliol d'aquest any en l'incendi del Palau de Justícia. L'examen, paper per paper, dels arxius del Palau que pogueren escapar del sinistre, no permet esperances: el document no hi és.

Tot això no seria prou per a preocupar l'opinió pública, ja que el document no concernia sinó l'emperador Carles i no afectava per res la situació jurídica dels seus descendents. Però corre el rumor que el document no ha estat cremat, sinó sostret per partidaris de la restauració monàrquica i ara està ben guardat en els arxius personals del príncep Otto I, segons els adversaris d'aquest, el text de l'acta d'abdicació de l'emperador Carles publicat per la premsa era incomplet, i si l'acta mateixa ha desaparegut, és perquè Carles abdicava en la seva persona i a la dels seus descendents.

Modèstia

Cerrutti, ambaixador d'Itàlia a París, té invitats a casa, entre ells un ex-director de l'Escola de Roma, Puech. Es conten històries romanes, es parla de personatges italians, Grandi, per exemple.

—Es tan modest! — fa Puech, que el coneixé quan només era un dels caps del Feix. —Molt modest, en efecte — diu suauement l'ambaixador —, però se'n vanta massa.

Plebiscits

Els partidaris de la restauració monàrquica a Grècia, segons el plebiscit, són 1.491.992, mentre que els republicans sumen només 32.454.

No és gaire lluny el temps — abril de 1924 — en què un altre plebiscit del mateix gènere donà 758.742 republicans contra 325.322 monàrquics.

Esperem uns quants anys més, a veure què pensaran els grecs.

La germana de Nietzsche

A Alemanya ha mort Elisabeth Förster-Nietzsche, germana que fou del gran pensador alemany. Investigadors seriosos van protestar més d'una vegada contra el ravatge i els retocs que la germana de Nietzsche va practicar en les obres inèdites d'aquell, modificant-les segons el seu propi gust.

Elisabeth Förster-Nietzsche

Recordem un telegrama que amb molts de cinquantenari de la mort de Nietzsche la seva germana va dirigir, pocs anys ençà, a... Mussolini. Començava així: «Al deïbte més magnífic de Zarathustra...»

El "sultà" Yaho

La premsa italiana fa una gran sensació del usultà Yaho, que s'hauria passat al costat d'ells amb 20,000 homes armats. Aquest usultà en realitat només té el títol de dedjas, senyor dels aussa, tribu nòmada que compta uns 60,000 homes. És molt improbable que cada individu dels aussa fos guerrier i s'hagi passat a les files mussolinianes. Però hi ha més. La Frankfurter Zeitung publica un escrit dirigit anys enveja — quan la S. de les N. tractava de l'admissió de l'Abissínia — al mateix Sir Eric Drummond, avi ambaixador d'Anglaterra a Roma. En aquest escrit, es parla d'un usultà Yaho qui és designat com a cap dels mercaders d'esclaus que fan robar eunucs joves i les filles de la tribu galila, per tal de vendre'ls a terres d'Aràbia. El dedjas Yaho no era mai persona grata davant el Negus, i si és precisament aquest mercader d'esclaus de gran estil el que passa a les files italianes, això no és sinó una brillant justificació dels abissinis enfront de les falses acusacions italianes a Ginebra. Primer, Yaho serveix per a demostrar que a Abissínia hi ha esclavatge, i després, per a fer veure al món que Itàlia atreu els capitosos abissinis. Bon profit per a embassar-se a aquest gran affairista (com diuen els italians).

Wang-Xin-Wei, el Kuomintang i el XIX cos d'Exèrcit xinès

La vida política de Wang-Xin-Wei és extraordinària perquè és una de les més accidentades, en un país i dintre d'un govern i d'un partit on la vida política d'un home passa com un foc follet i, per tant, no té ni el temps d'ésser accidentada.

Collaborador del generalíssim Txiang-Kai-Xec abans, durant i després de la marxa contra el Nord, l'any 1925, Wang-Xin-Wei es separa del dictador i es posà a les ordres

cada un dels quals havia mort, almenys, deu lleons i vuit hipopòtams. Els soldats del XIX.º cos d'exèrcit xinès no havien mort ni lleons ni hipopòtams, però eren famosos per llur valentia i llur nacionalisme excitat, i a Wang-Xin-Wei això li devia semblar suficient per a la seguretat de la seva persona.

L'antic rival de Txiang-Kai-Xec arribà a Nankin com a delegat del govern del Sud, però la conferència es veu que ha durat molt, perquè això passava a la tardor de l'any 1932, i la tardor de l'any 1935 ha atrapat encara l'exèrcit de Wang-Xin-Wei a Nankin, i al costat de Txiang-Kai-Xec.

Wang-Xin-Wei

El govern de Canton s'ha dit sempre el mateix legítim dipositar de la doctrina revolucionària del doctor Sun-Yat-Sen: els tres principis del poble, i acusa el generalíssim Txiang-Kai-Xec de traïdor a la profunda revolució nacionalista xinesa, de greus debilitats davant l'imperialisme del Japó.

Darrerament, el govern de Nankin ha declarat que les relacions amb el govern japonès són molt amistoses. Sembla estrany que un país que és agredit diàriament, que s'ha d'ajupir diàriament sota les exigències de l'imperialisme nipó, pugui mantenir relacions no solament cordials, sinó adhuc amistoses, amb el país de l'altre banda de la mar Groga.

El govern xinès — el generalíssim Txiang-Kai-Xec — pot declarar oficialment aquestes relacions amistoses, però el xinès mitjà, l'estudiant de Xanghai, el nacionalista xinès, no s'hi avé, no pot avenir-s'hi, excitat per les reunions i pels predicaments patriòtics, per la propaganda frenèticament nacionalista que surt del mateix Kuomintang i del mateix govern quan no parla de cara al Japó. A Xina és més cert que en altres països que el govern té dos llenguatges completament diferents: un de cara a l'estranger — molt suau, mesurat i cordial — i un altre de cara al país — vivament, perillosament nacionalista.

L'agressor de Wang-Xin-Wei ha mort. No ha tingut ni temps de declarar. Quins mòbils han impulsat l'agressor, sota mateix del monument al Dr. Sun-Yat-Sen, a Nankin? La víctima, afortunadament fora de perill de mort, ha estat precisament aquell nacionalista que abandonà Txiang-Kai-Xec quan el generalíssim es retirà contra el Kuomintang. Ha estat Wang-Xin-Wei, aquell delegat del govern de Canton, que un dia de la tardor de l'any 1932 va arribar a Nankin acompanyat pel XIX.º cos d'exèrcit, i l'any 1935 l'hi ha atrapat encara, president del Yuan Executiu i amb la cartera d'Afers estrangers sota el braç. Avui, el XIX.º cos d'exèrcit, considerat com a perillós pel mateix Txiang-Kai-Xec, a causa de l'esperit revolucionari dels seus membres, lluita, barrejat amb altres divisions, contra els comunistes, a la regió llunyana de Xensi.

I Wang-Xin-Wei ha estat precipitadament substituït en la cartera d'Afers estrangers pel senyor Txiang-So-Pin, antic ambaixador a Tòquio. El telegrama que ens dona la notícia, afegeix que aquest nomenament «s'interpreta com expressió del desig del govern xinès de romandre en bons termes d'amistat amb el govern de Tòquio».

Wang-Xin-Wei ha estat eliminat del govern de Nankin. El mitjà ha estat violent — podia ésser mortal —. Pot estar content. Acabarà aquí la vida accidentada política i ara físicament de l'exerit Wang-Xin-Wei?

RAMON PEI

SASTRERIA F. COMAS FONTANELLA, 9 PRAL DISTINCIO-BON GUST - QUALITAT ESPECIALITAT EN VESTITS DE SOCIETAT

Canòdrom Guinardó Tots els dimarts i dijous a les 10 de la nit, i dissabtes i diumenges tarda i nit, grans curses de llebrers

Societat Espanyola de Carbur Metàl·lics BARCELONA MALLORCA, 232 Telèfon 73013 CARBUR DE CALCI; Fàbriques a Berga (Barcelona) i Corcuibon (Corunya) :: OXIGEN 99 % DE PURESIA, Fàbriques a Barcelona, València i Còrdova :: ACETILEN DISSOLT, Fàbriques a Barcelona, Madrid, València i Còrdova :: FERRO MANGANES i FERRO SILICI :: SOCARRIMAT i SECAT de fils i peces de seda, cotó i altres teixits :: CALEFACCIO INDUSTRIAL de laboratoris i domèstica :: GENERADORS, BU FADORS, MANOMETRES, materials d'aportació per la SOLDADURA AUTOGENA PRESSUPOSTOS ESTUDIS CONSULTES I ASSAIGS GRATIS

LLORENS RAMBLA DE LES FLORS-30